

Cinc anys, cinc idees sobre l'1 d'Octubre

Els polítics van tenir la valentia d'entrar en terreny desconegut, i un cop allà la veritable relació de forces els va desarticular

1. ?La gent?. Davant del populisme tòxic que ha contaminat una part de l'independentisme, cal dir ben alt que no és cert que l'1-O el va fer ?la gent?. Va ser un acte de sobirania ideat i organitzat al mil·límetre per les cúpules dels partits, de les entitats i del Govern. Els impressors que van imprimir les paperetes, els programadors que van fer possible el cens universal i van aguantar el sistema contra els atacs informàtics de l'estat, la piràmide anònima que va fer arribar les urnes als col·legis... Tot formava part d'un pla fet i executat des de dalt, no des de baix. ?La gent? vam obeir ordres i hi vam posar el cos (en el meu cas i el dels meus veïns, al casal de Can Saladrigas del Poblenou), però ?els polítics? hi van posar l'organització i els anys de presó i d'exili. Prou de demagògia.

2. ?El mandat?. El mandat juridicopolític de l'1O estava escrit a les lleis de desconnexió del 6 i 7 de setembre. Qui tenia la responsabilitat d'executar-lo ni tan sols ho va intentar, i no per traïció sinó perquè va topar amb la realitat: una cosa és organitzar amb èxit un acte de desobediència massiva, i una altra de ben diferent és fer efectiva la secessió d'un estat membre de la UE i de l'OTAN que, a més, està disposat a fer servir la violència per aturar-te. Els polítics van tenir la valentia d'entrar en terreny desconegut, i un cop allà la veritable relació de forces -la que no té a veure amb els vots ni amb la raó- els va desarticular. Per això, perquè sabien que havien perdut, uns van marxar i els altres es van lliurar als tribunals. Després d'allò, l'únic mandat que ens queda de l'1O és el moral: no es pot compartir estat amb qui envia 10.000 policies a apallissar gent indefensa.

3. ?Ja hem guanyat?. L'1 d'octubre vam guanyar, sí, i per golejada. Va ser una victòria organitzativa perquè el referèndum es va fer, i política perquè va col·locar l'estat a la defensiva, aquí i a l'estranger. Però el partit no s'acabava allà, allò era només la primera part. I tot el que va passar a la segona part (a partir del 3 d'octubre) va desembocar en una derrota sense paliatius: si vas a buscar la independència amb data fixa i acabes amb l'autonomia suspesa i els dirigents a la presó i l'exili, és que has perdut. Et pots consolar amb el fet que has fet la millor primera part de la història del futbol, però el marcador final és clar. No es pot continuar alimentant la fantasia. Es va plantar una llavor, com la van plantar els resistents de Barcelona al 1714 o els joves que van morir heroïcament a la batalla de l'Ebre. Però ni al 1714, ni al 1939, ni al 2017 vam guanyar.

4. ?La unitat?. És cert, aquell dia de fa 5 anys van desaparèixer completament els carnets de partit. La comunió dins de l'independentisme (no dins del país, ara en parlarem) va ser total. Sóc del parer que aquell esperit només es podrà recuperar el dia que el conflicte torni a entrar en una fase resolutiva: l'expectativa de victòria imminent uneix. Ara bé, és impossible el treball unitari quan no es comparteix el diagnòstic de per què et vas estimbar i quan la meitat de l'expedició vol pujar la muntanya per la cara nord i l'altra meitat per la cara sud. Em temo que fins que el vot popular no desempati clarament els dos grans partits de l'independentisme i marqui la via a transitar, el bloqueig continuarà. Es necessita un partit alfa que estiri la resta. Cap a la cara nord, o cap a la sud. Però cap a alguna banda.

5. ?Els del no?. L'elefant a l'habitació. Un alt dirigent socialista m'ho va dir un dia: ?potser es pot fer la independència contra l'estat, però contra l'estat i contra la meitat dels catalans, segur que no?. Hi ha una part de l'independentisme que sembla que parla només per a ell mateix, com si Catalunya tingués 2,3 milions d'habitants: els que vam votar sí aquell dia. Proclamar la independència és fàcil. El que és difícil és sostenir-la i convertir-te en un estat reconegut

internacionalment i viable internament, amb una població que compleix les lleis del teu parlament i paga els impostos del teu govern. Sense un procediment democràtic reconegut pels del sí i els del no, amb regles pactades i compromís mutu de respecte pel resultat, la independència no serà viable. Què cal fer per obligar l'estat a acabar pactant aquest procediment? Per la cara nord o per la cara sud? Ai.